

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20Csp/196/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119421345
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Libuša Záthurecká
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119421345.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Libušou Záthureckou v právnej veci žalobca BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, právne zastúpený JUDr. Oskar Chnápko - advokát, Advokátska kancelária KOVAL & spol., so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 45 018 201 proti žalovanému M. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Q. XXX, Q., o zaplatenie 1 847,70 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1 346,84 Eur so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 072,27 Eur od 14. 03. 2017 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet žalobcu.

Súd žalobu v časti o zaplatenie zmluvného úroku 24,50 % ročne zo sumy 1 072,27 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia zamietá.

Súd konanie v časti o zaplatenie istiny 500,86 Eur zastavuje.

Súd vracia žalobcovi súdny poplatok vo výške 23,30 Eur.

Súd žiada Slovenskú poštu - prevádzkovateľ systému, so sídlom Partizánska cesta 9, Banská Bystrica, IČO: 36 631 124 o vrátenie súdneho poplatku žalobcovi vo výške 23,30 Eur na účet vedený v T., a. s., K.: L XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX v lehote 30 dní odo dňa doručenia právoplatného uznesenia.

Žalobca má nárok na náhradu trov tohto konania voči žalovanému vo výške 46 % podľa pomeru úspechu v konaní, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca navrhol, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť istinu vo výške 1 847,70 Eur, zmluvný úrok 24,50 % ročne zo sumy 1 072,27 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 072,27 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia spolu s trovami konania titulom uzatvorenej Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX. XX. XXXX.

2. Žalovanému bola doručená žaloba s prílohami a výzvou na vyjadrenie doručená dňa 29. 01. 2020, žalovaný sa v lehote určenej súdom k žalobe nevyjadril, nenavrhol a nepredložil žiadne dôkazy. Na pojednávanie bol žalovaný riadne predvolaný. Zásielku prevzal dňa 09. 03. 2020, svoju neprítomnosť neospravedlnil, nepožiadaval súd z vážnych dôvodov o odročenie pojednávania. Súd potom konal a rozhodoval v neprítomnosti žalovaného, pričom vychádzal z dôkazov predložených žalobcom.

3. Žalobca v žalobe uviedol, že Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 20. 12. 2018 uzavretou s Poštovou bankou Bratislava ako postupcom nadobudol pohľadávku zo Zmluvy o úvere zo dňa 23. 03. 2012. Postupca oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky, o čom žalobca predložil do konania ako dôkaz oznámenie spolu s podacím hárkom.

4. Žalovaný s Poštovou bankou ako veriteľom uzavrel Zmluvu o úvere zo dňa 23. 03. 2012 (ďalej len zmluva) podľa § 497 Obchodného zákonníka. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 2 000 Eur v prospech žalovaného. Žalobca poskytol žalovanému prevodom na účet finančné prostriedky vo výške 2 000 Eur a žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej lehote vrátiť spolu s dohodnutými úrokmi podľa predpisu splátok k zmluve. Žalovaný záväzok čiastočne plnil, tak ako vyplýva z listiny aktuálny stav úveru časť zaplatené splátky.

5. Žalovaný prestal plniť svoje zmluvné povinnosti. Právny predchodca žalobcu po predchádzajúcej výzve podľa § 53 ods. 9 OZ listom zo dňa 13. 03. 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru podľa Článku VI. OP ku dňu 13. 03. 2007. Žalovaný napriek výzve svoj záväzok nesplnil.

6. Žalobca si uplatnil zmluvný úrok z úveru vo výške 24,50 % ročne, poukázal na § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého úroky je povinný dlžník platiť za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Obchodný zákonník ani zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale ani nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy platiť úroky až do splatenia úveru. Poukázal na Článok VI. bod 6.4 OP.

7. Žalobca si uplatnil zákonný úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb.

8. Žalobca pred začatím pojednávania vo veci samej zobral žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 500,86 Eur, ktorá predstavuje zmluvné úroky a zákonné úroky z omeškania do dňa predchádzajúceho 20. 12. 2018, v tejto časti navrhol konanie zastaviť s tým, že predmetom žaloby zostáva suma 1 346,84 Eur, zmluvný úrok a zákonný úrok z omeškania odo dňa 14. 03. 2017, t. j. odo dňa nasledujúceho po zosplatení pohľadávky. Zároveň navrhol vrátiť časť zaplateného súdneho poplatku.

9. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

10. Súd podľa § 144 CSP a § 145 ods. 2 CSP konanie čiastočne zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby v tejto časti žalobcom pred začatím pojednávania vo veci samej. Nebol potrebný súhlas žalovaného.

11. Súd zároveň podľa § 11 ods. 3, 4 CSP rozhodol o vrátení časti súdneho poplatku zo späťvzatej istiny a zároveň požiadal Slovenskú poštu o jej vrátenie, tak ako vyplýva z výrokovej časti rozhodnutia.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky,

14. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

15. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

16. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

17. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

18. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

19. V konaní nebolo sporné, že žalovaný a Poštová banka uzatvorili Zmluvu o úvere vyššie citovanú, v zmysle ktorej žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 1 000 Eur, ktorý bol povinný splácať v riadnych mesačných splátkach. Zmluva obsahovala všetky zákonom predpísané náležitosti.

20. Veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 13. 03. 2017 z dôvodu, že žalovaný napriek výzve svoj záväzok nesplnil.

21. Súd mal za to, že pohľadávka Poštovej banky bola postúpená platne podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, išlo o splatnú pohľadávku po predchádzajúcej písomnej výzve a dlžník bol v omeškaní nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Postúpenie pohľadávky bolo žalovanému riadne oznámené, o čom žalobca predložil do konania oznámenie spolu s podacím poštovým hárkom. Žalovaný bol riadne vyzvaný, zásielku osobne prevzal, veriteľ výzvu zo dňa 13. 03. 2017 doručil žalovanému. Predmetnou výzvou došlo k zosplateniu zmluvy o úvere ku dňu 13. 03. 2017, kedy úrok z úveru predstavoval sumu 274,57 Eur spolu s poplatkami 49,75 Eur a poisťným 26,32 Eur. Dlžné poplatky si žalobca neuplatnil.

22. Žalovaný nepredložil do konania dôkaz o tom, že by si svoju povinnosť v zmysle výzvy žalobcu splnil, nepredložil o tom žiadny dôkaz. Súd žalobe vyhovel, uložil žalovanému povinnosť po čiastočnom späťvzati žaloby zaplatiť istinu vo výške 1 346,84 Eur, ktorá predstavuje dlžnú istinu vo výške 1 072,27 Eur a zmluvný úrok z úveru ku dňu zosplatenia v zmysle výzvy zo dňa 13. 03. 2017 vo výške 274,57 Eur.

23. Súd priznal žalobcovi podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny odo dňa nasledujúceho po zosplatení, t. j. od 14. 03. 2017 až do zaplatenia ako sankciu zo zákona za nesplnenie povinnosti plniť včas a riadne.

24. Súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 24,50 % ročne. Súd má za to, že pokiaľ veriteľ (žalobca) pristúpi k tomu, že zosplatní úver ako to bolo i v prípade strán sporu, kedy k zosplateniu došlo ku dňu 13. 03. 2017 a teda považuje celý dlh za splatný, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a za úver mať dohodnuté úroky. Od začiatku sa sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov napríklad nesplácanie úveru má dodávateľ právo posunúť splatnosť úveru. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený do splatnosti zákon priznáva za zadržanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné alebo zmluvné. Zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, ale odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu § 517 ods. 2 OZ. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplátné úroky, ktoré by mu patrili v prípade ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a to trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva a za podmienok § 53 ods. 9 OZ. K predčasnému zosplateniu záväzku došlo konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny obsahu záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku. Predčasné zosplatenie úveru je jednostranný sankčný právny inštitút,

ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi právo na úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V tomto zásadnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba tieto užívať nie je dôvod, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednaná dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru neprešli by tieto nároky testom ustanovenia § 517 ods. 2 OZ.

25. Tvrdenie, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia teda aj po zosplatnení úveru vychádzajú z druhej vety § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenia spolu s § 497 Obchodného zákonníka explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Na tieto závery poukazujú aj viaceré rozhodnutia odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 10Co/104/2012, rozsudok č. k. 5Co/196/2016 zo dňa 28. 06. 2016, rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 05. 10. 2016 č. k. 9Co/604/2015, rozsudok Krajského súdu Trnava č. k. 25Co/615/2015 zo dňa 30. 11. 2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/322/2015 zo dňa 12. 05. 2015, rozsudok č. k. 11Co/307/2018 zo dňa 17. 04. 2019, rozsudok č. k. 14Co/75/2018 zo dňa 26. 03. 2019).

26. V prípade, že by existovala dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že úroky navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti, takáto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje jeho značné zhoršenie postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne s dodávateľom vyjednal. Súd mal za to, že takáto dohoda by bola neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39 OZ, § 52 ods. 2 OZ a § 517 ods. 2 OZ (uznesenie IV.ÚS 476/2012).

27. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov tohto konania vo výške 46 % podľa pomeru úspechu v konaní s poukazom na § 256 ods. 1 CSP. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštneho predpisu.